

**UNIVERZITA PARDUBICE
FAKULTA FILOZOFICKÁ**

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

2010

Ondřej Žmolek

Univerzita Pardubice
Fakulta filozofická

Vzdělávání mladistvých odsouzených

Ondřej Žmolek

Bakalářská práce
2010

Univerzita Pardubice
Fakulta filozofická
Akademický rok: 2009/2010

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: Ondřej ŽMOLEK
Osobní číslo: H07550
Studijní program: B6107 Humanitní studia
Studijní obor: Humanitní studia
Název tématu: Vzdělávání mladistvých odsouzených
Zadávací katedra: Katedra věd o výchově

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

Kvalitativní výzkum formou zúčastněného pozorování ve věznici pro mladistvé. Cílem práce je poznání života ve vězení a možnosti vzdělávání mladistvých odsouzených.

Rozsah grafických prací:

Rozsah pracovní zprávy:

Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam odborné literatury:

Střední odborné učiliště, učiliště a odborné učiliště Vězeňské služby České republiky, Lubomír Bajcura, Práva vězně, GRADA Publishing,1999

Vedoucí bakalářské práce: **PhDr. Martin Kocanda**
Katedra věd o výchově

Datum zadání bakalářské práce: **30. dubna 2009**

Termín odevzdání bakalářské práce: **31. března 2010**

prof. PhDr. Petr Vorel, CSc.

děkan

L.S.

PhDr. Mgr. Ilona Moravcová, Ph.D.

vedoucí katedry

V Pardubicích dne 30. listopadu 2009

Prohlašuji:

Tuto práci jsem vypracoval samostatně. Veškeré literární prameny a informace, které jsem v práci využil, jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

Byl jsem seznámen s tím, že se na moji práci vztahují práva a povinnosti vyplývající ze zákona č. 121/2000 Sb., autorský zákon, zejména se skutečností, že Univerzita Pardubice má právo na uzavření licenční smlouvy o užití této práce jako školního díla podle § 60 odst. 1 autorského zákona, a s tím, že pokud dojde k užití této práce mnou nebo bude poskytnuta licence o užití jinému subjektu, je Univerzita Pardubice oprávněna ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložila, a to podle okolností až do jejich skutečné výše.

Souhlasím s prezenčním zpřístupněním své práce v Univerzitní knihovně.

V Pardubicích dne 22. 6. 2010

Ondřej Žmolek

Poděkování

Rád bych touto cestou poděkoval personálu věznice Všehrdy, především pak panu plk. Mgr. Jiřímu Šrajberovi, řediteli věznice, který mi umožnil vykonat zde stáž, a tím umožnil i napsání této práce. Dále bych chtěl poděkovat speciálním pedagožkám oddělení výkonu trestu pro mladistvé Mgr. Mihalovovové a Mgr. Kalouzové, které mi pomohly pochopit systém vězeňství pro mladistvé a dále pak Mgr. Hlaváčkovi a zástupci vedoucího školského vzdělávacího střediska Mgr. Visingerovi a dalším. Všem děkuji za zpřístupnění materiálů pro napsání mé práce a za opravdu profesionální přístup v oblasti vzdělávání a výkonu trestu vězněných osob. Děkuji.

Anotace

Tato bakalářská práce se zaměřuje na problematiku vzdělávání mladistvých odsouzených v České Republice. Cílem této práce bylo shrnutí podmínek vzdělávání mladistvých vězňů ve věznici Všehrdy. Úvodní části práce se zabývaly významem zákonů a nařízení ohledně vzdělávání mladistvých odsouzených. V následující části je uvedena historie a programy zacházení s mladistvými odsouzenými a fungování Školského vzdělávacího střediska Všehrdy. V praktické části, byl výzkum prováděn metodou přímého pozorování v rámci stáže ve věznici Všehrdy. Součástí výzkumu je popsání běžného dne života mladistvého a možnosti vzdělávání mladistvých odsouzených.

Klíčová slova

Mladiství odsouzení, systém vzdělávání, výchova, historie vzdělávání mladistvých, školské vzdělávací středisko, resocializace, přímé pozorování, programy zacházení, vzdělávání mladistvých.

Title: Education of juvenile prisoners

Abstract:

This thesis focuses on education of young people sentenced in the Czech Republic. The aim of this work was a summary of the conditions of education of juvenile inmates in the prison Vsehrdy. Introductory section I discussed the importance of laws and regulations concerning the education of juvenile inmates. The following sections describe the history and programs dealing with juvenile offenders and the operation of the school educational center Vsehrdy. The practical part of the research was conducted by direct observation of the placement in the prison Vsehrdy. Part of the research is to describe the ordinary life of juvenile delinquency and education of inmates.

Key words:

Juvenile convictions, education system, education, history education of juveniles, educational training center, rehabilitation, direct observation, treatment programs, education of juveniles.

Obsah:

Úvod.....	11
------------------	-----------

TEORETICKÁ ČÁST

1. Zákony a doporučení související s vzděláváním mladistvých odsouzených.....	13
--	-----------

1.1 Historické souvislosti.....	13
---------------------------------	----

1.2 Evropská vězeňská pravidla.....	13
-------------------------------------	----

1.3 Zákon o soudnictví ve věcech mládeže.....	14
---	----

1.4 Zákon o VTOS a o změně některých souvisejících zákonů.....	15
--	----

1.5 Národní program rozvoje vzdělávání.....	16
---	----

2. Historie vzdělávání mladistvých odsouzených.....	19
--	-----------

2.1 Vzdělávání mladistvých před rokem 1989.....	19
---	----

2.2 Reformy po roce 1989.....	20
-------------------------------	----

2.3 Vzdělávání mladistvých odsouzených v SOU VS ČR.....	21
---	----

2.3.1 Základní principy fungování SOU.....	22
--	----

3. Vzdělávání mladistvých odsouzených ve věznicí Všehrady.....	25
---	-----------

3.1 Programy zacházení mladistvých odsouzených.....	25
---	----

3.2 ŠVS Všehrady.....	26
-----------------------	----

PRAKTICKÁ ČÁST

4. Cíl praktické části.....	30
------------------------------------	-----------

4.1 Použité metody.....	30
-------------------------	----

5. Situace ve věznicí pro mladistvé.....	30
---	-----------

5.1 Reálný stav podmínek ve věznicí.....	30
--	----

5.2 Mladistvý odsouzení a jejich život před VTOS.....	31
5.3 Příklad rozhovoru s odsouzeným romského etnika.....	32
5.4 Mladistvý a jejich náplň života ve věznici.....	33
6. Školské vzdělávací středisko.....	35
6.1 Pozorování v rámci výuky ve ŠVS oboru provoz společného stravování....	35
Závěr	37
Seznam použité literatury a pramenů	38
Seznam příloh	40

Úvod

Pro bakalářskou práci jsem si vybral téma vzdělávání mladistvých odsouzených. Jedním z faktorů kriminálního jednání je nízká úroveň vzdělání, a proto je žádoucí pro společnost, aby si mladiství ve vězeňském zařízení zvýšili kvalifikaci a mohli se po návratu lépe začlenit do společnosti a najít si práci odpovídající jejich zaměření. To, že ve věznici stráví určený čas soudem a využijí jej podle svých schopností k doplnění si své kvalifikace je velkým přínosem jak pro ně tak i pro společnost, která se pak, alespoň zčásti, může spolehnout na to, že daní jedinci přestanou páchat trestnou činnost a začnou žít řádný život. Je velice důležité pedagogicky působit na mladou populaci odsouzených, právě proto, že jsou ještě vcelku dobře formovatelní a nejsou tak poznamenáni kriminální minulostí.

Téma práce jsem si zvolil, protože mě zajímá problematika vězeňského systému a vykonal jsem již dvě praxe v rámci předmětu aplikační intervence ve věznicích Nové Sedlo a ve věznici Všehrady. Z mladistvých odsouzených se rodí dospělí a pro ty už není tolik možností k resocializaci. U mladistvých to začíná a recidivou končí, proto je důležité upozornit na problémy mladistvých a začít je celospolečensky řešit. Důležitá je informovanost veřejnosti, aby dokázala přijmout ty, kteří se opravdu snaží polepšit a vytvořila takové podmínky pro bývalé vězně, aby se dokázali vrátit zpět do společnosti a nepáchali znovu trestnou činnost. Ze strany odsouzeného může pak dojít ke skutečné lítosti nad spáchaným činem a na druhé straně k odpuštění oběti trestného činu.

Práce má dvě části teoretickou a praktickou.

V teoretické části jsou popsány zákony a nařízení související s vzděláváním mladistvých odsouzených, části Národního programu rozvoje vzdělávání, které souvisí se vzděláváním a resocializací mladistvých v souvislosti s velkým vědecko-technickým pokrokem a vyrovnáváním se s realitou odcizené společnosti. Dále vzdělávání mladistvých odsouzených od historie po současnost. Popsány jsou zde také formy vzdělávání odsouzených všeobecně a konkrétně mladistvých ve věznici Všehrady, principy fungování a význam Středních odborných učilišť vězeňské služby České Republiky (dále jen SOU VS ČR) a v neposlední řadě programy zacházení mladistvých odsouzených.

Praktická část byla zaměřena na život mladistvých odsouzených ve věznici Všehrdy, přičemž výzkumnou metodou bylo zúčastněné pozorování, které mělo za úkol zjistit současnou problematiku vzdělávání mladistvých odsouzených. Dále je uveden rozhovor s typickým představitelem vězeňské populace.

Věřím, že tato práce poslouží veřejnosti k lepšímu poznání problematiky vzdělávání mladistvých ve výkonu trestu odnětí svobody.

TEORETICKÁ ČÁST:

1. Zákony a doporučení související s vzděláváním mladistvých odsouzených

1.1 Historické souvislosti

„ Je již obecným míněním celého kulturního světa, že zločinnosti mládeže nestačí čelit trestem, nýbrž že je potřeba zjišťovati a potírati ono skryté zlo, z něhož trestný čin vytryskl... To však vyžaduje, aby trestné činy spáchané ve věku mladistvém byly posuzovány, hledíc k nedokonanému vývoji mladistvého a k jejich příčinám, mírněji a odchylně od trestních činů osob dospělých, a aby také trestní řízení bylo přizpůsobeno věku mladistvého provinilce.“¹

Tento text je obsažen v důvodové zprávě k prvnímu československému zákonu o soudnictví nad mládeží z roku 1931. Tento zákon byl významným příspěvkem k reformním snahám oblasti trestní politiky a kladl důraz na její výchovný aspekt. Okolnosti druhé světové války přerušili reformní snahy a v padesátých letech byl přijat trestní zákon podle sovětského vzoru, který eliminoval další snahy o reformy v oblasti trestních zákonů týkajících se mladistvých. Až v roce 2000 vzniká osnova českého zákona o soudnictví nad mládeží, která je z velké části inspirována kanadským systémem soudnictví pro mladistvé. Po dlouhých přípravách a následném zdržení v parlamentu dochází k přijetí zákona o soudnictví ve věcech mládeže s účinností od 1. ledna 2004.

V mezinárodních předpisech stanovených úmluvami OSN v Úmluvě o právech dítěte, kterou ratifikovala ČSFR v roce 1991, je v článku 40 odst. 4 stanoveno, že: „Je nezbytné vytvořit různé záruky, jako je pečovatelská služba, pravidla o poradenství a dozoru, konzultativní služby, zavedení zkušební lhůty, náhradní péče, programy vzdělávání a přípravy a další alternativy k institucionální péči k zabezpečení takového zacházení s dětmi, které odpovídá jejich blahu, jakož i jejich poměrům a spáchanému deliktu.“

1.2 Evropská vězeňská pravidla

V roce 1987 Rada Evropy doporučila členským zemím používání Evropských vězeňských pravidel a členské státy se zavázaly k jejich aplikaci v trestním

zákonodárství. Cílem těchto pravidel je stanovení minimálních zásad pro všechny oblasti vězeňské správy, které jsou nutné pro zabezpečení lidsky důstojných podmínek věznění.

Ohledně vzdělávání mladistvých odsouzených pravidla zmiňují že, mladé vězně je nutno držet za podmínek, které je chrání před škodlivými vlivy. Tito mají mít zvýhodněný režim, který přihlíží ke zvláštním potřebám daným jejich věkem. Vězeňský režim má umožnit vězňům zlepšení jejich znalostí a schopností, aby se jim tak zvýšily šance sociální reintegrace po jejich propuštění. Vězni by měli mít možnosti účastnit se aktivit rozvíjející jejich smysl pro zodpovědnost, nezávislost na druhých a stimulující jejich zájem o podíl na sebevýchově. Vězňům, zejména mladým, je třeba poskytovat práci, jejíž součástí je odborný výcvik. Vězni musí mít v týdnu nejméně jeden den pracovního klidu a dostatečný čas pro vlastní vzdělávání. Každý vězeňský ústav musí usilovat o to, aby všichni vězni měli přístup ke vzdělávacím programům, které budou co možná nejkompaktnější a budou uspokojovat jejich individuální potřeby a brát v potaz jejich ambice. Je nutné prvořadně připravit programy pro vězně, kteří jsou negramotní nebo neumějí počítat a pro vězně, kteří nemají základní nebo odborné vzdělání. Zvláštní pozornost je nutno věnovat vzdělávání mladých vězňů a vězňů se speciálními potřebami. Výchovu a vzdělávání je třeba pokládat za součást vězeňského režimu, přičemž vzdělávání by mělo mít stejný status jako pracovní činnost, vězni však nesmí být finančně či jinak znevýhodněni za svou účast na vzdělávacích programech. Každý vězeňský ústav musí dát vězňům k dispozici knihovnu, která bude dostatečně vybavena širokým spektrem odpočinkových i vzdělávacích zdrojů, knih a jiných médií. Výchova vězňů by v rámci možností měla být začleněna do veřejného výchovně vzdělávacího systému dané země, aby vězni po propuštění mohli bez potíží pokračovat ve svém vzdělávání a odborném výcviku a zajišťována pod záštitou externích výchovně vzdělávacích institucí.

1.3 Zákon o soudnictví ve věcech mládeže

Tento zákon upravuje podmínky odpovědnosti mládeže za protiprávní činy uvedené v trestním zákoníku, opatření ukládaná za ně, postup, rozhodování a výkon soudnictví ve věcech mládeže. Účel tohoto zákona sleduje, aby se na toho, kdo se protiprávního činu dopustil, užilo takové opatření, které účinně přispěje k tomu, aby se

nadále protiprávních činů zdržel a našel si společenské uplatnění odpovídající jeho schopnostem a rozumovému vývoji a podle svých sil a schopností přispěl k odčinění újmy vzniklé jeho činem.

Ve čtvrtém díle zákona, který se zaobírá výchovnými opatřeními, jsou mimo jiné určeny výchovné povinnosti jako jedno z opatření, které mohou být uložena mladistvému při upuštění nebo podmíněném upuštění od trestního stíhání. Soud pro mládež a v přípravném řízení státní zástupce může mladistvému uložit výchovnou povinnost, kterou stanoví, aby se podrobil ve svém volném čase vhodnému programu sociálního výcviku, psychologickému poradenství, terapeutickému programu, vzdělávacímu, doškolovacímu, rekvalifikačnímu, nebo jinému vhodnému programu k rozvíjení sociálních dovedností a osobnosti mladistvého, který není probačním programem. Je-li mladistvému uložen probační program, kterým se rozumí zejména program sociálního výcviku, psychologického poradenství, terapeutický program, program zahrnující obecně prospěšnou činnost, vzdělávací, doškolovací, rekvalifikační nebo jiný vhodný program k rozvíjení sociálních dovedností a osobnosti mladistvého, a to s různým režimem omezení v běžném způsobu života, který směřuje k tomu, aby se mladistvý vyhnul chování, které by bylo v rozporu se zákonem, a k podpoře jeho vhodného sociálního zázemí a k urovnání vztahů mezi ním a poškozeným, musí s ním na rozdíl od nařízené výchovné povinnosti mladistvý souhlasit. Vykonání společensky prospěšné činnosti určitého druhu smí být mladistvému uloženo jen tak, aby nenarušilo jeho přípravu na budoucí povolání, **především** plnění povinností souvisejících se vzdělávacím programem školy. Dalšími opatřeními jsou výchovná omezení, jako např. nestýkat se s určitými osobami, která jsou uvedena v §19. Výchovné omezení smí být mladistvému uloženo jen tak, aby nenarušilo jeho přípravu na budoucí povolání, především plnění povinností souvisejících se vzdělávacím programem školy, nebo výkon povolání či zaměstnání.

1.4 Zákon o VTOS a o změně některých souvisejících zákonů

Třetí díl tohoto zákona se věnuje výkonu trestu odnětí svobody mladistvých. Zákon stanovuje, za jakých podmínek bude probíhat výchova a vzdělávání mladistvých odsouzených ve věznicích pro mladistvé. Věznice pro mladistvé se především zaměří na výchovu a zabezpečení přípravu na budoucí povolání. Mladistvému, který má plnit

povinnou školní docházku, věznice zabezpečí její plnění vyučováním místo výkonu práce. K formě a obsahu přípravy mladistvého na budoucí povolání věznice požádá o vyjádření zákonného zástupce mladistvého, pokud s mladistvým ve výkonu trestu udržuje styk, a příslušný orgán sociálně právní ochrany dětí. Pro mladistvého je účast na stanovené formě vzdělávání a dalších určených aktivitách programu zacházení povinná. Po dobu výuky se mladistvý nezařazuje do práce a jeho vzdělávání se uskutečňuje formou denního studia.

1.5 Národní program rozvoje vzdělávání

Obecné cíle vzdělávání a výchovy

V této době velkého technologického pokroku a společenských změn je zapotřebí jasně definovat cíle vzdělávání. Obecně platí, že čím složitější je život společnosti, tím větší objem znalostí a dovedností si musí každý jednatlivec osvojit, aby se uplatnil. Čím větší je míra individuální svobody, tím víc záleží na osobní zralosti, odpovědnosti a tvořivosti každého občana. Čím více možností se člověku nabízí, tím více záleží na jeho vlastních mravních a lidských kvalitách, aby si z nich dokázal dobře vybrat. Z tohoto je možno usuzovat že potřeba vzdělávání a usměrňování především mladých pachatelů je velmi důležitá, aby se mohli začlenit zpět do společnosti a stát se potřebnými a užitečnými občany.

V souladu s Všeobecnou deklarací a mezinárodními pakty o lidských právech, Evropskou chartou lidských práv, Úmluvou o právech dítěte, Ústavou České republiky a Listinou základních práv a svobod se Česká republika ztotožňuje s pojetím, které považuje vzdělání za jedno ze základních lidských práv poskytovaných všem lidským bytostem bez rozdílu a vyhlašuje je za nezcizitelnou a univerzální lidskou hodnotu. Není proto možné upírat vězňům nárok na vzdělávání, s tím, že mladiství odsouzení mají přednost před dospělými při zařazování do školských vzdělávacích středisek.

Proměny společnosti a jejich důsledky

V poslední době byly svobody občanů nebývale rozšířeny, a to vyžaduje, aby každý byl schopen převzít zodpovědnost sám za sebe i za společné rozhodování. Demokracie potřebuje soudné, kritické a nezávisle myslící občany s vědomím vlastní důstojnosti a s respektem k právům a svobodám ostatních. Na druhé straně se mění

sociální struktura společnosti, zvětšující se nerovnosti vedou k růstu extremismu. Přes zvyšování produktivity a životního standardu valné většiny obyvatel zůstává naléhavým problémem pokročilých států vysoká a dlouhodobá nezaměstnanost, spojená s odsouváním určitých skupin obyvatel až na okraj společnosti. A právě z těchto skupin pochází většina odsouzených osob. Právo na nápravu má každý, ale na mladistvé má být působeno v maximální možné míře, právě z důvodu jejich formovatelnosti díky ještě nedokončenému vývoji osobnosti. Ve srovnání s opakující se recidivou některých dospělých je to jediný způsob jak zabránit nynějším mladistvým v návratu do vězeňských zařízení.

Rozdílná úroveň vzdělání se dnes stává jednou z rozhodujících příčin společenských rozdílů. Vzdělávací systém může výraznou mírou přispívat ke zvyšování mobility ve společnosti, vyrovnávat životní příležitosti, omezovat vytlačování znevýhodněných skupin na okraj společnosti a tím přispívat k její stabilizaci. Nesmí proto dále reprodukovat existující nespravedlivosti v přístupu ke vzdělávání. Poskytnout příležitosti k rozvinutí všech schopností každému členu společnosti se stalo základním požadavkem společenským, etickým i politickým. Poznání, že vzdělání a kvalifikace je jediným zdrojem, který bude mít lidstvo v neomezeném množství, dále že lidský kapitál je nejcennějším bohatstvím společnosti a že investice do něj jsou patrně nejdůležitější.

Společenské proměny utvářejí pro pedagogické pracovníky jako hlavní aktéry působící ve vzdělávací soustavě nové funkce a role. Vzhledem k prodloužené docházce do škol žáků všech úrovní a druhů inteligence se od učitelů očekává, že vedle své specializované odborné erudice budou na mnohem vyšší úrovni než dosud schopni motivovat, diagnostikovat a regulovat procesy učení svých žáků. Poněvadž dochází k oslabování funkce rodiny a mládež je vystavena vážným rizikům, zvyšuje se odpovědnost učitelů za psychicky i sociálně zdravý vývoj svých žáků. To by měl být účinný způsob prevence proti kriminalitě mladistvých, kdy pedagog dokáže diagnostikovat žáka, který má problémy a vhodnými nástroji komunikace blíže specifikovat problém a začít ho řešit. Důležitou součástí vzdělávání je právě komunikace s žáky a potažmo s jejich rodiči či jinými zástupci mladistvého.

Hlavním předpokladem pro zabezpečení změn vzdělávací soustavy je politická a finanční podpora státních a samosprávných orgánů, podniků, občanské společnosti,

médií a jednotlivců. Mimo to brát vzdělávání jako prioritu sociálně ekonomického rozvoje, která podstatným způsobem ovlivňuje lidský a sociální kapitál společnosti, kvalitu života a hodnotový systém lidí. Konkretizace tohoto záměru je doporučení, aby došlo k postupnému nárůstu veřejných výdajů na vzdělávání, tak aby se rovnaly s ostatními vyspělými zeměmi a dosáhly 6 procent hrubého domácího produktu.

Návaznost vězeňského systému na národní program rozvoje vzdělávání jasně definuje potřebu dostatku kvalitního a vyškoleného pedagogického personálu a nutnost stávajících pracovníků ve věznicích zapojit se do procesu celoživotního vzdělávání, díky němuž mohou reagovat na moderní trendy v oblasti vzdělávání a výchovy. V českém vězeňství se tento proces děje prostřednictvím kurzů a školení v zařízení Vězeňské služby ve Stráži pod Ralskem.²

---

¹ Miříčka, A., Scholz, O. O trestním soudnictví nad mládeží, Československý kompas: Praha, 1932, s.1, 5.

² Bílá kniha, Ústav pro informace ve vzdělávání. Praha: Tauris, 2001, s.13, 14, 16-19.

2. Historie vzdělávání mladistvých odsouzených

2.1 Vzdělávání mladistvých před rokem 1989

Pro český region byl výkon trestu věkové kategorie mladistvých odsouzených vyčleněn nápravně výchovný ústav Libkovice. Počátkem sedmdesátých let zde bylo zřízeno školské vzdělávací středisko (dále jen ŠVS), jehož úkolem byla realizace různých forem vzdělávání. ŠVS většinou koordinovalo a evidovalo odborně zdokonalovací a zaškolovací činnost hospodářských organizací, zaměstnávající odsouzené. Jednalo se o krátkodobé zaškolovací kurzy, kde výuku prováděli pracovníci hospodářských organizací. ŠVS jejich činnost pouze evidovalo a v určitých případech se na ní organizačně a personálně podílelo.

Hlavní výchovně vzdělávací činností ŠVS byla realizace výuky kurzu doplnění vzdělání v rozsahu základní školy. Výuka probíhala podle osnov ministerstva školství pod patronací základní školy, pověřené odpovědností za výuku odborem školství místního okresního národního výboru a personálně byla zajištěna z větší části příslušníky tehdejšího Sboru nápravné výchovy, případně z části externími vyučujícími z řad pedagogických pracovníků příslušné patronátní základní školy. Kurzy byly ukončovány závěrečnou zkouškou a absolventi obdrželi doklad o doplnění vzdělání, potvrzení patronátní školou, aby z dokladu nebylo patrné, že vzdělání bylo získáno ve výkonu trestu.

Personálně zajišťovala výchovně vzdělávací činnost ŠVS v Libkovicích skupina tří až pěti příslušníků Sboru nápravné výchovy a základní formou výuky byl do roku 1983 kurz doplnění učiva v rozsahu základní školy.

V roce 1983 nabyla na aktuálnosti nutnost vyrovnání rozporu mezi trestním právem, podle kterého se mladistvý stal trestně odpovědný dovršením patnácti let věku a školským zákonem, který v roce 1976 zahájil realizaci školské reformy s povinnou desetiletou školní docházkou. Rokem 1984 se tedy ve výkonu trestu odnětí svobody začali objevovat první mladiství, kterým podle zákona připadala povinnost absolvování desátého roku školní docházky.

Zřízením odloučeného pracoviště SOU, bylo umožněno vedle výuky kurzu doplnění povinné školní docházky (dále jen PŠD), zahájení výuky v učebním oboru.

Výuka probíhala ve třech oborech studia: dvouletém učebním oboru stavební výroba, kurzu doplnění učiva v rozsahu základní školy a kurzu doplnění učiva v rozsahu zvláštní školy.

Průměrný stav žáků v každém oboru činil zhruba dvacet, celkově tedy asi šedesát. Od roku 1983 do roku 1990 jich prošlo ŠVS Libkovic celkem 499. Vzhledem k tomu, že část jich odešla ze školy ještě před ukončením studia v důsledku ukončení výkonu trestu nebo podmíněčného propuštění, získalo vysvědčení o absolvování kurzu základní školy 323 žáků a výuční list 122 učňů.

V dubnu 1990 byla obec Libkovic u Mostu v důsledku důlní činnosti zrušena. V této souvislosti bylo rozhodnuto o likvidaci nápravně výchovného ústavu Libkovic a pro výkon trestu věkové kategorie mladistvých odsouzených českého regionu byla určena věznice Všehrady u Chomutova, kde do té doby vykonávaly trest odnětí svobody odsouzené ženy.¹

2.2 Reformy po roce 1989

Po listopadu 1989 dochází k obnově demokratického státu, do jehož čela je zvolen Václav Havel. V lednu 1990 vyhláší prezident republiky rozsáhlou amnestii, díky níž z přibližně 23 tisíc vězňů zůstalo jen asi 6 tisíc. V letech 1991 – 1992 byla ředitelstvím sboru nápravné výchovy vypracovaná Koncepce rozvoje vězeňství v České republice, která byla doporučena experty Rady Evropy v duchu Evropských vězeňských pravidel. Dnem 01. 01.1993 vznikla Vězeňská služba České Republiky zákonem č.555/1992 Sb., o Vězeňské službě a Justiční strážci České Republiky. Změnou od 1. 1. 1994 bylo nahrazení tří nápravně výchovných skupin čtyřmi typy věznic podle míry ostrahy, zajištění bezpečnosti a způsobu uplatňování resocializačních programů.

4 typy věznic:

- a) s dohledem (kategorie A)
- b) s dozorem (kategorie B)
- c) s ostrahou (kategorie C)
- d) se zvýšenou ostrahou (kategorie D)

Vedle základních typů věznic se zřizují zvláštní věznice pro mladistvé, kam jsou zařazováni odsouzení, kteří nepřekročili 19. rok svého věku a osoby starší, u kterých bylo soudem rozhodnuto, že trest vykonají v kolektivu mladistvých i po dovršení věku 19 let.

2.3 Vzdělávání mladistvých odsouzených v SOU VS ČR

Střední odborné učiliště, učiliště a odborné učiliště Vězeňské služby České republiky (dále jen SOU), které bylo nově zřízeno v roce 1992 a zařazeno do sítě škol České republiky v roce 1996, navázalo kontinuálně na činnost dřívějšího učiliště Sboru nápravné výchovy. Původní SOU bylo zařazeno do sítě škol v roce 1983 a tak lze pohlížet na uplynulá léta jako na období, charakterizované existencí vzdělávacího zařízení pro občany ve výkonu trestu, které je součástí státní školské soustavy.

V důsledku novelizace zákona č 564/1990 Sb. zákonem č.139/1995 Sb. musela všechna SOU opětovně podat žádost o zařazení do sítě škol podle nových předpisů. Podle těchto předpisů musí být všechny třídy školy umístěny v územní působnosti jednoho školského úřadu. Vzhledem k tomu, že vzdělávání občanů ve výkonu odnětí svobody je specifickou záležitostí (SOU není finančně napojeno na školský úřad a stávající organizace SOU je výhodnější než zřizování samostatných učilišť v jednotlivých věznicích), rozhodlo ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR o udělení výjimky. Na jejím základě bylo Střední odborné učiliště, učiliště a Odborné učiliště VS ČR zařazeno s účinností od 20. 6. 1996 do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení České republiky (zákon č. 564/1990 Sb. a zákon č 139/1995 Sb.)

Ministerstvo spravedlnosti zřizuje a zrušuje střední školy Vězeňské služby a školská zařízení jim sloužící a školy a školská zařízení pro osoby ve výkonu vazby a trestu odnětí svobody. (Školský zákon 561/2004, §172)

Cílem SOU je naplňovat ta ustanovení zákona o výkonu trestu odnětí svobody, která ukládají Vězeňské službě zahrnout do forem zacházení s odsouzenými vzdělávání jako nedílnou součást programu zacházení s odsouzenými, jednu z možností usnadnění návratu vězňů do občanského života. Důraz je kladen především na vzdělávání kategorie mladistvých odsouzených a mladých dospělých.

Ve školním roce 2006/2007 došlo k zásadní změně v postavení SOU VS ČR. Na základě nového školského zákona bylo SOU VS ČR k 31. 8. 2006 vyřazeno z rejstříku škol České republiky, a tím ztratilo statut střední školy a oprávnění vydávat celostátně platná vysvědčení a výuční listy. Školská vzdělávací střediska fungovala dále jako součást věznic, ale učitelé od uvedeného data ztratili statut pedagogických pracovníků.

V prosinci 2006 se podařila prosadit novela školského zákona, která umožňuje zřízení školy pro vězněné osoby nejen jako samostatné organizační složky státu, ale i jako součást organizační složky. Na základě této novely bylo možno zpracovat návrh nařízení ministra spravedlnosti ČR, kterým se zřizuje SOU jako organizační jednotka Vězeňské služby ČR.

Toto nařízení bylo vydáno 30. Ledna 2007. Poté byla podána ministerstvu školství, mládeže a tělovýchovy žádost o zařazení SOU do rejstříku škol a školských zařízení. Této žádosti bylo vyhověno a SOU bylo do rejstříku škol zapsáno s účinností od 1. března 2007. Tímto dnem se učitelé stali opět pedagogickými pracovníky podle zákona č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a SOU VS ČR opět získalo oprávnění vydávat celostátně platné doklady o ukončení vzdělání.

V souladu se zřizovací listinou SOU (NMS č. 1/2007) byl vydán organizační řád SOU a následně pokyny generálního ředitele k podrobnostem organizačních a kompetenčních vztahů mezi ředitelstvím SOU a generálním ředitelstvím VS ČR a k podrobnostem organizačních a kompetenčních vztahů mezi věznicemi, kde jsou zřízena školská vzdělávací střediska a těmito středisky.

2. 3. 1 Základní principy fungování SOU

- 1) Úrovně vzdělávání: základní škola, střední odborné učiliště, další formy vzdělávání.
- 2) Druhy vzdělávání: vzdělávání mladistvých v učebních oborech, vzdělávání dospělých v učebních oborech, vzdělávání v rozsahu základní školy, všeobecně vzdělávací a odborné kurzy, jazykové kurzy apod.
- 3) Na odsouzené zařazené do denní formy studia je pohlíženo jako na pracující.
- 4) Odsouzení zařazení do vzdělávací aktivity s týdenní hodinovou dotací více než 21 hodin nemusí hradit náklady výkonu trestu.

- 5) U mladistvých odsouzených je výkon trestu zaměřen na jejich vzdělávání a přípravu na budoucí povolání.
- 6) Vzdělávání odsouzených je součástí jejich programů zacházení.
- 7) Vzdělávání odsouzených je zajišťováno prostřednictvím odloučených pracovišť SOU, tj. školských vzdělávacích středisek (dále jen ŠVS).
- 8) Ve věznicích, kde nejsou zřízena ŠVS, zajišťuje vzdělávání vězňů oddělení výkonu trestu.
- 9) Povinnou školní docházku u mladistvých obviněných zajišťují vazební věznice ve spolupráci s místními základními školami.
- 10) Z výuční listů a jiných dokladů o vzdělání není patrné, že byly získány ve výkonu trestu odnětí svobody.
- 11) Odsouzeným ve věznicích s dohledem a dozorem a mladistvým odsouzeným lze povolit docházku do školy mimo věznici.²

Vzdělávání se stalo vedle pracovních, terapeutických a zájmových aktivit nedílnou součástí programu zacházení, zpracovávaného věznicí pro každého odsouzeného. Mladistvým odsouzeným je věnována prvořadá pozornost při jejich vzdělávání a přípravě na budoucí povolání. Výchova mladistvého a jeho příprava na budoucí povolání je chápána jako účel výkonu trestu.

V procesu působení na odsouzeného představuje vzdělávání v SOU komplexní, systematický a vysoce smysluplný program, jde o časově stále, intenzivní působení na odsouzené v rozsahu více než 25 hodin týdně po dobu deseti měsíců v roce, trvající podle délky učebního oboru 2- 3 roky. Takto cílený a rozsáhlý výchovně vzdělávací program je v podmínkách českého vězeňství jedinečný.

Získání výučního listu, vysvědčení z kurzu o doplnění základního vzdělání nebo z jiného odborného kurzu dává odsouzeným lepší možnosti zapojit se po propuštění z výkonu trestu do občanského života. Tím SOU významně přispívá k naplnění zákona č.169/1999 Sb. o výkonu trestu odnětí svobody, který nahlíží na vzdělávání jako

důležitý faktor směřující k vytvoření předpokladů pro pozdější samostatný způsob života odsouzeného.³

---

¹ VÁŇA, M. Střední odborné učiliště, učiliště a odborné učiliště vězeňské služby České Republiky, s.101,102.

² <http://www.volny.cz/penol/Penol%20info%2008%20%e1%f8%ed.doc>

³ PAGANÍKOVÁ, J. Komparace úspěšnosti vzdělávání odsouzených osob, 2009, s. 29,30.

3. Vzdělávání mladistvých odsouzených ve věznici Všehrdy

Rozhodnutím generálního ředitelství Vězeňské služby ČR byl v průběhu 1. pololetí roku 2009 v opavské věznici zrušen v souvislosti s připravovaným projektem zabezpečovací detence výkon trestního opatření pro mladistvé. Mladiství odsouzení byli přemístěni do Věznice Všehrdy. Díky tomuto opatření se věznice Všehrdy stala jedinou věznicí v rámci České republiky, kde je zabezpečován výkon trestního opatření mladistvých.

Odborné a všeobecné vzdělávání odsouzených probíhá ve dvou liniích. Za prvé v rámci odborných učebních oborů a kurzů Školského vzdělávacího střediska (dále jen ŠVS). Za druhé pak v rámci zajištění vzdělávacích aktivit pod vedením odborných zaměstnanců a vychovatelů oddělení výkonu trestu. Na oddělení výkonu trestu je vedeno v rámci programu zacházení 24 vzdělávacích aktivit. Jedná se především o výuku cizích jazyků (anglický, německý, český jazyk pro cizince), základů právního minima, základů společenského chování, základů všeobecných znalostí z oblasti společenskovedních oborů a jiné. Z těchto aktivit není odsouzeným vydáváno žádné osvědčení. Výjimku tvoří aktivita pro mladistvé odsouzené a tou je kurz povinné školní docházky, kde mladiství ukončují základní vzdělání a ve spolupráci s kmenovou základní školou jim je vydáno vysvědčení. Výuku zajišťuje speciální pedagog ve spolupráci s učiteli příslušných základních škol.

3.1 Programy zacházení mladistvých odsouzených

Projekt programu zacházení s mladistvými odsouzenými je zaměřen na cílené působení výchovných pracovníků tohoto oddělení (speciální pedagog, psycholog, 4 vychovatelé, dozorcí a pedagog volného času) na mladistvého jedince se zaměřením na změnu jeho dosavadního přístupu k životu. Jedná se především o změnu pohledu na vzdělání – možnost doplnění si základního, případně i středního vzdělání formou plnění povinné školní docházky a následného zařazení do učebního oboru nebo záučního kurzu podle nabídky ŠVS Všehrdy, na vytvoření a upevnění pracovních návyků v rámci jeho sociální integrace do občanského života, přípravu pro výkon jednoduchých činností v oblastech praktického života a následně na účelné využití volného času. Hlavním cílem této přípravy je zvýšení pravděpodobnosti plnohodnotného života mladistvých po návratu do občanské společnosti.

Základní blok tvoří především vzdělávací, sebeobslužné, pracovní, tělesné a sportovní aktivity. Nadstavbové bloky mají především motivační charakter a také rozšiřují duševní obzor a informovanost mladistvých. Liší se také svoji atraktivitou, např. zážitkové programy mimo věznici.

Cílem motivační složky programu je vyvolat nespokojenosti s dosavadním kriminálním průběhem vlastního života, umožnit přesun odsouzeného z kategorie nemotivovaných odsouzených k životní změně do kategorie motivovaných k životní změně. Ve skupině nemotivovaných odsouzených k životní změně je koncipován minimální, alternativní program, uplatňovaný diferencovaně, závislý na konkrétní problematice daného mladistvého. Ve skupině odsouzených motivovaných k životní změně jsou zařazeni mladiství, kteří nechtějí dále recidivovat a chtějí pro to pod vedením vychovatelů a specialistů něco udělat. Vlastní aktivita mladistvého je tedy základní podmínkou pro zařazení do této kategorie. ¹

3.2 ŠVS Všehrdy

Školské vzdělávací středisko věznice Všehrdy vznikla roku 1990. Důvodem bylo zrušení věznice Libkovic, která kromě odsouzených mužů přijímala k výkonu trestu mladistvé odsouzené v českém regionu. Součástí věznice pro mladistvé bylo ze zákona od roku 1965 Střední odborné učiliště. Část zaměstnanců zrušené věznice vytvořilo základní sestavu ŠVS ve Všehrdech. Během měsíců duben - září 1990 se podařilo provést přestavbu bývalé ubytovny odsouzených mužů ve školské vzdělávací středisko. Pracovníci ŠVS zde vybudovali areál teoretické výuky disponující třemi učebnami a pracovištěm odborného výcviku učební oboru stavební výroba. 5. 11. 1990 byla zahájena výuka. V průběhu let 1991- 1993 byla výuka postupně rozšířena o dva další obory a to o dvouletý učební obor zemědělská výroba se zaměřením na zelinářské a květinářské práce a dvouletý učební obor provoz společného stravování.

Ve školním roce 1993/94 se areál školy rozšiřuje o dvě učebny a je zřízen školní pozemek o rozloze 25 arů. Postupně je pozemek rozšířen až na 50 arů plochy. Vybudován byl automaticky vytápěný skleník pro zajištění výcviku v zimních měsících. Ředitelstvím byl schválen záměr dalšího rozvoje vzdělávání mladistvých odsouzených, který vytvořil podmínky pro rozšíření výuky o další čtyři obory a to o zpracování dřeva, kovo, elektro a strojírenskou výrobu.

V roce 1994 bylo ŠVS novým organizačním řádem strukturálně vyčleněno z oddělení výkonu trestu a ustanoveno jako samostatný referát věznice. V průběhu roku byla svépomocně zřízena počítačová učebna.

V průběhu roku 1995 v učebním oboru strojírenská výroba bylo zřízeno pracoviště pro kurz ručního zpracování kovů. Dílna byla postupně vybavena staršími i novými stroji.

V roce 1996 bylo generálním ředitelstvím VS ČR rozhodnuto o odkoupení bývalé haly Preciosa a.s. v areálu věznice. Podle schváleného záměru trojpodlažní objekt bývalé haly o celkové podlahové ploše 3 300 m² měl být přestavěn na nový ucelený areál teoretické i praktické výuky s celkem sedmi učebními obory, ale v důsledku celostátních úsporných opatření byla realizace projektu pozastavena.

Bylo rozhodnuto realizovat jen dílčí variantu projektu. Potřebného snížení finančních nákladů bylo dosaženo provedením celé akce vlastními silami. Kolaudační řízení proběhlo úspěšně a 1. 11. 1997 byla pracoviště schválena. Výuka probíhala v plném rozsahu v šesti učebních oborech, šesti záúčních kurzech souběžných s učebními obory a ve dvou kovářských kurzech. Volnočasových aktivit odsouzených bylo využito v mnoha zájmových kroužcích, např. fotografickém, hudebním, dramatickém, tanečním a výtvarném. Dále vznikl kroužek železničního modelářství. Žáci se každoročně účastní sportovní a kulturní olympiády.

Ve školním roce 2000/2001 bylo zkolaudováno 1. a 2. podlaží objektu Preciosa. Zároveň přibyla další dvě nová pracoviště – rekvalifikační kurz výroby nábytku z aglomerovaných materiálů a lakovna připravovaného učebního oboru malíř-natěrač. Přibýly další zájmové kroužky a to elektrotechnický a výroba hraček.

V lednu 2002 se přestěhovala pracoviště zemědělské výroby a stavební výroby do zrekonstruovaného 1. podlaží haly. V prosinci 2002 dochází k dalšímu rozšíření kroužků o dřevoobráběcí, šachový a sportovní.

Výuka ve školním roce 2003/2004 byla zahájena v sedmnácti studijních oborech.

Školní rok 2004/2005 byl zahájen slavnostním otevřením 3. podlaží haly Precioza, a tím byla etapa budování uceleného komplexu dokončena. Slavnostního otevření se účastnili kromě představitelů věznice také zástupci generálního ředitelství a zástupce ředitele SOU.

Výuka ve školním roce 2005/2006 byla zahájena v devatenácti oborech studia:

- šest dvouletých oborů akreditovaných Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy ČR (dále jen MŠMaT) – zedník, zahradník, kuchař, zámečnick, elektrikář a truhlář
- čtyři rekvalifikační kurzy akreditované MŠMaT ČR obsahově souběžné s učebními obory zedník, zahradník zámečnick a truhlář
- rekvalifikační kurz akreditovaný MŠMaT ČR – kovář
- čtyři neakreditované záuční kurzy – kurz malíř-natěrač, kurz výroby rozvaděčů, kurz základů elektroinstalačních prací a kurz tepelného zpracování kovů
- čtyři neakreditované odborné kurzy – kurz německého jazyka, kurz techniky administrativy, kurz reprografických prací a kurz výpočetní techniky

Školní rok 2006/2007 byl zahájen v září po dočasné ztrátě akreditace SOU VS ČR, v souvislosti s novým školským zákonem (viz. kapitola Vzdělávání mladistvých odsouzených v SOU VS ČR). Akreditace byla nabyta zpět v březnu 2007.

V průběhu školního roku 2007/2008 bylo do studia zařazeno celkem 354 frekventantů, z toho 60 do učebních oborů a 294 do vzdělávacích kurzů. V zájmových kroužcích bylo zařazeno 72 odsouzených.

Ve školním roce 2008/2009 bylo do studia zařazeno celkem 347 frekventantů (z toho 79 mladistvých), do učebních oborů bylo zařazeno 139 (z toho 38 mladistvých) a dalších 208 frekventantů do kurzů a dalších aktivit (z toho 41 mladistvých). Průměrný stav žáků ŠVS přepočtený podle norem MŠMaT činil 130,5 žáků. Na konci školního roku bylo klasifikováno a ročníkové vysvědčení obdrželo 87 žáků, kromě toho bylo vydáno v průběhu školního roku celkem 132 certifikátů o absolvování kurzu (z toho 15 osvědčení a 117 potvrzení). Závěrečné zkoušky se zúčastnilo celkem 17 žáků (z toho 3 prospěli s vyznamenáním, 13 prospělo a 1 neprospěl z ústní části). V tomto roce byl organizován i přípravný kurz (nultý ročník) ve čtyřech učebních oborech pro zájemce o studium v následujícím školním roce, jehož se zúčastnilo celkem 23 frekventantů.²

Školní rok 2008/2009

Učební obory:

Stavební výroba, sadovnické a květinářské práce, provoz společného stravování, strojírenská výroba, zpracování dřeva a elektrotechnická výroba.

Akreditované kurzy:

Stavební výroba, květinář-zelinář, strojírenská výroba, zpracování dřeva, kovářský kurz.

Neakreditované kurzy:

Kurz výroby rozvaděčů, kurz elektroinstalačních prací, kurz malířských a natěračských prací, tepelné zpracování kovů, kurz techniky administrativní práce, hudebně dramatický kurz, keramický kurz, kurz reprografických technik, práce s PC a přípravný kurz (nultý ročník).

Další zájmové aktivity realizované v ŠVS:

Elektrotechnický kroužek, kroužek železničního modelářství, kroužek dřevoobrábění a zahradnický kroužek.

---

¹ VETEŠNÍKOVÁ, B. Věžnice Všeřdy 1958 – 2008. Všeřdy: VS ČR 2008, s. 14,17-19

² ŠVS Všeřdy – svodka k 30.6.2009

PRAKTICKÁ ČÁST:

4. Cíl praktické části

Cílem pozorování bylo zjistit, jaké jsou podmínky vzdělávání mladistvých odsouzených a jaká je jejich možná reintegrace zpět do společnosti po propuštění z VTOS. Dále pak jaké jsou nabídky vzdělávání a jaký je současný početní stav mladistvých odsouzených, jak probíhá výuka ve ŠVS a jaká je úspěšnost ukončení studia u mladistvých.

4.1 Použité metody

Zvolenou metodou výzkumu byla metoda přímého pozorování v rámci stáže ve věznici Všehrdy.

5. Situace ve věznici pro mladistvé

Od roku 1990 jsou do věznice Všehrdy umísťováni mladiství odsouzení muži, kteří sem byli přemístěni z likvidované věznice v Libkovicích a byli zde umístěni místo odsouzených žen. Došlo k rekonstrukcím ubytoven. Byl zde vyčleněn i samostatný pokoj pro hendikepované jedince, speciálně upravený, který ale doposud nebyl žádným vozíčkářem obýván. Vzhledem k dostatečné kapacitě ubytovacích míst pro mladistvé, nemusel být tento pokoj obsazen zdravými jedinci. Kapacita věznice je 580 ubytovacích míst a z toho na mladistvé připadá 206 míst. V roce 2009, kdy byl zřízen ve Věznici Opava detenční ústav, byli mladiství odsouzení z moravského regionu přemístěni do Věznice Všehrdy. Tím se stala Věznice Všehrdy jedinou věznicí pro mladistvé odsouzené muže v celé České republice. Nynější počet mladistvým se pohybuje kolem 150 odsouzených.

5.1 Reálný stav podmínek ve věznici

Prostředí věznice je pro uplatňování různých dlouhodobých programů vzdělávání mladistvých méně vhodná, jednak vzhledem k omezenému počtu kvalifikovaných zaměstnanců a dále vzhledem k velmi vysoké „průtočnosti“ mladistvých vězňů, kteří jsou často podmíněčně propuštěni a nedodělají tak započatý učební obor.

Vzhledem k velké administrativní zátěži pedagogického personálu, výkaznictví, písemné prokazování realizace práce s vězni, bazírování nadřízených orgánů na formální stránce na úkor obsahu, a zvyšování kvantity na úkor kvality má někdy práce s odsouzenými podobu virtuální reality.

Na jedné straně se uvolňuje dostatek finančních prostředků, jsou zařizovány nové prostory pro terapeutický výcvik, kondiční cvičení, hudební a výtvarné aktivity, jsou podporovány sportovní aktivity, vybavují se učebny ŠVS, ale na straně druhé se jeví nová generace odsouzených línější, bez sportovních a manuálních dovedností, bez základních hygienických a pracovních návyků. Vzbudit u nich zájem o jakoukoliv činnost je velmi složité a v některých případech takřka nemožné. Toto platí obzvlášť u mladistvých a mladých dospělých, kteří místo vybíjení adrenalinu při sportovních aktivitách, tráví čas sháněním drog a vymýšlením jak porušovat zákony.

Mladiství ve VTOS jsou často odsouzeni za krádeže soukromého majetku, vydírání, fyzické násilí a sexuální násilí. Tyto případy bývají často nedořešeny, pachatelé tak dostávají informaci, že si takové jednání mohou dovolit a následkem je zvýšení počtu případů patologického chování a tím i nárůst závažnějších trestných činů. Např. počet znásilnění spáchaných mladistvými stoupl z 18 v roce 2003 na 24 v roce 2004 až na 31 v roce 2007 a taktéž počet vražd spáchaných mladistvými činil v letech 2002 a 2003 5 vražd ročně a v roce 2007 10 vražd.

5.2 Mladistvý odsouzení a jejich život před VTOS

Negativní aktivity tedy ty aktivity pozitivně spojené s deviací, mají společenskou dimenzi. S výjimkou nicnedělání a údržby auta či motorky, mají všechny aktivity společenský charakter. Tyto aktivity tedy ukazují na extrovertnost deviantních jedinců, neschopnost být sám a sám se také kvalitně zabavit. Také to ukazuje ve společenském rozměru na absenci pedagogiky volného času a na absenci společenských programů zaměřených na rizikovou mladou populaci, které by tuto mládež naučily kvalitně trávit volný čas.

Pracovníci VS ČR, kteří pracují právě s touto populací mladistvých vězňů, mají před sebou nelehký úkol. Negovat negace, využít omezené možnosti změny prostředí a pracovat s myslí odsouzených. Pokusit se je přeprogramovat. Ovšem pokud se tento proces alespoň částečně podaří, vrací se mladý občan po VTOS do obdobné společnosti,

mnohdy ještě horší a bludný kruh se uzavírá. Návštěva hospod, diskoték, mejdanů hrací automaty, sledování videa a DVD, to vše jsou velmi nenáročné aktivity spojené s konzumací alkoholu, nikotinismem a s největší pravděpodobností i s konzumací drog. Rodinné klima, působící proti deviaci, je charakterizováno vzájemným zájmem členů rodiny o sebe. Všechny ostatní typy rodinného klimatu i používání tělesných trestů jsou významně spojeny s deviací. Kruh se uzavírá. I některý výchovný pracovník, idealista se po nelichotivých odezvách, např. při pohovoru nebo v terapeutické skupině, přeprogramuje na pesimistu, skeptika či nihilistu, neboť nevydrží tvrdou zpětnou vazbu hodnotící výslednost práce.

5.3 Příklad rozhovoru s odsouzeným romského etnika

„Terapeut: „Blíží se konec vašeho trestu, prošel jste skupinou, povězte, co očekáváte po přechodu do civilního života.“

Klient: „Tak já vám to teda řeknu, pane pedagog. Já přijedu domů, možná, že pro mě přijedou, dají mi oblečení a nějaký věci, uspořádají oslavu, že už jsem doma. Pak budu mít asi tejděn klid a pak to začne.“

Terapeut: „Co začne, jak se bude dál vyvíjet váš život, co myslíte?“

Klient: „To je právě ono. Pak začnou říkat, že je potřeba udělat peníze, ale nebudou čekat měsíc na nějakou výplatu, budou chtít, rodina, abych je šel udělat hned, ty peníze. Jim je jedno, kde je vezmu, ono jim nevádí, jestli budu krást nebo prodávat drogy, oni na mě budou tlačit, že se o mě taky starali, když jsem byl ve vězení, že se mi starali o děti, o manželku a teď je řada na mně.“

Terapeut: „Takže začnete zase páchat trestnou činnost?“

Klient: „Mně nic jiného nezbuďte, odejít nemám kam, mám tam rodinu a oni mě donutí třeba násilím, abych šel udělat peníze.“

Terapeut: „A když vás chytí a zase zavřou, jak potom budete moci dělat peníze a starat se o rodinu...?“

Klient: „To oni se zase automaticky postarají, tak to je zavedené.“¹

V tomto případě hovoříme zhruba o třetině vězeňské populace, která končí trest, ale stává se z ní potencionálně recidivující klientela. Věznice je pro mladistvé delikventy mnohdy posledním útočištěm, když selhala všechna civilní zařízení, mateřskou školku počínaje, základní školou, učilištěm a vlastní rodinou konče.

Věznice je možností pro mladistvé jak dostudovat. Není nic neobvyklého, když se blíží podmíněčné propuštění mladistvého, že rodinní příslušníci volají do věznice a žádají, aby soud podmíněčné propuštění zamítl, aby jejich ratolesti dostudovali započatý učební obor.

5.4 Mladistvý a jejich náplň života ve věznici

Všední den začíná v 6.30 ranní komunitou na kulturní místnosti v prvním patře ubytovny 3 a 4 pro mladistvé, kde jsou umístěni mladiství se základní diferenciací skupinou A a základní diferenciací skupinou D. O dvacet minut později v přízemí, kde jsou ubytováni mladiství, zařazení do skupiny B a C. Časový posun je nutný proto, aby se komunity mohli kromě dozorce a vychovatele zúčastnit také speciální pedagogové, sociální pracovníci a psycholog. V sobotu a v neděli začíná komunita o hodinu později za účasti vychovatele a dozorce. Ubytovny 3 a 4 jsou rozděleny podle toho z jakého regionu, českého nebo moravského, mladiství vězni pocházejí. Po ranní komunitě ve všední dny, většina mladistvých odchází do školského vzdělávacího střediska. Pouze třetina nezařazených do zaměstnání nebo vzdělávání zůstává na ubytovně, kde se konají organizované aktivity, dvě hodiny dopoledne a dvě až tři hodiny odpoledne. Víkendy jsou na ubytovně mladistvých kritickým obdobím z několika důvodů, nejsou ve škole, je zde menší počet vychovatelů, v celé věznici je přítomen pouze jeden odborný zaměstnanec oddělení výkonu trestu a tím pádem se přes víkendy zvyšuje výskyt problémového chování u mladistvých. Jako řešení by bylo vhodné zapojení externích pracovníků, kteří by se podíleli na programech zacházení odsouzených, ale zatím s věznicí žádní nespolupracují.

Podle osobnostních charakteristik jsou mladiství diferencováni do čtyř základních skupin. Ve skupině A jsou mladiství, u nichž poruchy chování vyplývají z nevhodného sociálního prostředí, emoční a sociální nevyzrálosti. Ve skupině B jsou mladiství s naznačeným disharmonickým vývojem osobnosti. Do skupiny C jsou zařazení mladiství se zřejmými poruchami chování, které často souvisí s užíváním návykových látek a vyžadují specializovaný výkon trestního opatření. Ve skupině D jsou odsouzení s mentální retardací.

Podle plnění programů zacházení se mladiství zařazují do tří přístupných skupin. Nejvýraznějším motivačním činitelem pro úsilí o zařazení do I. přístupné diferenciací skupiny je možnost podání návrhu nebo kladného vyjádření ředitele věznice

k podmíněčnému propuštění. Odsouzení také usilují o kázeňské odměny, zvýšení limitu na nákup potravin nebo povolení vlastního rádia. První skupina může sledovat večerní televizní pořady v pátek a v sobotu až do 24 hodin, druhá do 23 hodin, třetí jen po dobu hlavního večerního programu. Podle diferenční skupiny lze rozšířit počet osob u návštěv. Velký zájem o návštěvu tělocvičny, kam chodí první skupina až sedm dní v týdnu, druhá skupina maximálně čtyřikrát a třetí skupina nejvýše dvakrát.

Diferenční skupina se dá poznat na první pohled podle povolené výzdoby a úprav v ložnicích. Ve třetí skupině jsou pokoje strohé bez výzdoby, zatímco u první skupiny připomínají spíše útulný internátní pokoj.

Kromě kulturních místností jsou na ubytovně k dispozici místnosti pro stolní tenis, cvičná kuchyňka, místnost pro výtvarné techniky a dřevodílna. V jedné místnosti v patře je dokonce tkalcovský stav. Mladiství mají k dispozici v dalších budovách tělocvičnu, posilovnu, knihovnu, hřiště, zahradu a místnosti pro další specializované aktivity, jako jsou učebny vzdělávacích aktivit.

Jednotlivé aktivity se ve věznicí dělí na pracovní, vzdělávací, sportovní, zájmové, psychosociální a terapeutické. Obsah vzdělávací aktivity se dá odvodit od jejího názvu. Vzdělávacích aktivit mladistvých: základy německého a anglického jazyka, český jazyk pro mladistvé cizince, občanská a rodinná výchova, základy právní výchovy, kroužek planeta Země, základy společenského chování, základy informatiky, základy všeobecných znalostí, resocializace sportem a další. Vzdělávací aktivity se v průběhu času mění podle zájmu odsouzených a hlavně podle personálu, který aktivitu provozuje. Většinou je to tak, že pedagog má osobní vztah k dané aktivitě a tak ji i vyučuje. Pro mladistvé jsou aktivity vyplývající z jejich programu zacházení povinné.

Na vzdělávací aktivitu musí každý pedagog mít připravený projekt, písemnou přípravu, seznam účastníků a evidenci docházky.

Zvláštní součástí vzdělávacích aktivit je doplnění povinné školní docházky a vzdělávání v rámci ŠVS.

U mladistvých odsouzených, kteří nemají ukončenou základní povinnou školní docházku, probíhá její naplňování prostřednictvím pedagogických pracovníků základní školy v Údlicích, na základě uzavřené dohody s věznicí. Doplnění PŠD se uskutečňuje ve třech stupních. Za první je to na úrovni pomocné školy, za druhé na úrovni základní školy a za třetí je to doplnění povinné školní docházky pro cizince. Např. v roce 2009 ukončilo 7 cizinců PŠD. Většinu tvořili Vietnamci a Mongolové.

6. Školské vzdělávací středisko

Těžištěm práce s mladistvými je škola, která je podle pedagogů nejlepší prevencí kriminality. Ve ŠVS jsou vzdělávání mladiství i dospělí v šesti učebních oborech (viz. výše seznam učebních oborů) a dalších kurzech. Absolventi získávají výuční list, osvědčení nebo rekvalifikační potvrzení o zaučení, přičemž tyto certifikáty neobsahují zmínku o tom, že se odsouzení vyučili ve věznici. Obvyklé je také to, že ti kteří odchází ještě před ukončením oboru nebo kurzu, např. kvůli podmíněčnému propuštění, si odnášejí také studijní materiály a otázky k závěrečným zkouškám. Vracejí se pak do věznice, aby ukončili vzdělání a to je myslím dobrým příkladem toho, že systém vzdělávání ve ŠVS VS ČR funguje.

6.1 Pozorování v rámci výuky ve ŠVS oboru provoz společného stravování

Výuka začíná přesně v osm hodin. Jsem účastníkem teoretického vyučování oboru provoz společenského stravování. Sedím v jedné ze zadních lavic, které jsou neobsazeny. Ve třídě je spolu se mnou dalších 13 žáků, z toho 10 mladistvých. Dalšími účastníky výuky je externí pedagožka a mistryně odborného výcviku. Stráže vězeňské služby jsou na chodbě k dispozici, kdyby nastal jakýkoliv problém. Žáci (odsouzení) jsou rozdělení podle ročníku, na 1. a 2., ale jsou společně v jedné třídě. Třída je určena pouze k výuce daného oboru, stěny jsou ověšeny obrázky s ukázkami bourání masa, drůbeže a dalších souvisejících příkladů z oborem společného stravování. Pedagožka se snaží udržet pozornost žáků, ale jakmile začne pracovat z jednou skupinou odsouzených, druzí se začnou bavit nebo narušovat výuku tím, že odpovídají na otázky prvních ročníků, čímž způsobují neefektivnost výuky. Dochází k řadě napomenutí ze strany pedagoga i mistrové výroby. Situace se uklidňuje a pedagožka pokračuje ve výuce. Probírá se předběžná úprava masa, protýkání, Pedagožka uplatňuje školní postupy, dává důraz na vysvětlení. Vždy se zeptá, jestli všichni rozumí dané problematice a po probrání daného tématu přistoupí ke zkoušení žáků. Aktivita odsouzených je z části motivována dokazováním si převahy nad ostatními (kdo je lepší), ale také v některých případech zajímavostí tématu. Odsouzení to dokládají řadou příkladů, právě ze života, např. co se u nich doma vařilo, jak sami vařili ... Ovšem nutno dodat že část osazenstva třídy se neúčastnila vůbec. Mluvíme tady asi o třech jedincích, i přesto se pedagožka snaží s nimi pracovat a zapojuje je do výuky. Jeden žák

mi připadal velice inteligentní a na řadu otázek kvalitně odpovídal. Ovšem do té doby než jsem uviděl jeho náhled do otevřeného sešitu, kdy ostatní je měli zavřené.

Hlavním problémem teoretické výuky vidím právě v nerozdělení 1. a 2. ročníku, ale technicky v rámci výuky ŠVS nelze tyto problémy jednoduše vyřešit. Jednak vzhledem k nedostatečnému personálu ŠVS a také vzhledem k nedostatečným prostorům, kterými je výuka omezena.

Další mojí návštěvou byla praktická výuka v oboru provozu společného stravování. Vězni jsou rozděleni na dvě poloviny. Jedna se učí vařit v ústavní kuchyni za účasti civilního personálu a vaří zde pro odsouzené. Druhá polovina má výuku ve cvičné kuchyňce, která byla otevřena teprve v lednu 2010. Jedná se o poměrně moderní zařízení, kde největším motivem pro odsouzené je to, že si dané jídlo mohou také sníst. Tím se mění zcela pohled na výuku daného oboru. Odsouzení jsou motivováni ke snaze o co možná nejlepší výkon, protože si vaří sami pro sebe a je tedy v jejich zájmu, aby se navzájem kontrolovali a spolupracovali. Což vytváří v dané komunitě přátelské prostředí a může u odsouzených vyvolat pozitivní změnu v náhledu na společnost. Vedoucí odborného výcviku vede tento obor velmi kvalitně a uplatňuje v nejvyšší možné míře své pedagogické schopnosti a hlavně díky ní je prostředí vězeňského stravování tak kvalitní a nutričně dostačující. Čímž opět věznice dosahuje menší nespokojenosti ze stran odsouzených v oblasti stravování.

---

¹HLAVÁČEK, S. Uplatnění speciální pedagogiky v zacházení s vězněnými osobami, Stráž pod Ralskem, 2008, s.5,6.

Závěr

Záměrem této bakalářské práce, bylo zjistit, jaké jsou podmínky vzdělávání mladistvých odsouzených ve věznici Všehrady, jak se vyvíjela struktura výkonu trestu mladistvých a co přineslo vyčlenění mladistvých odsouzených z běžných zákonů, platící pro dospělé.

Teoretická část se zabývala především minulostí a zmapováním vzdělávacích procesů v rámci platných zákonů. Dále pak vzdělávacími možnostmi, které mají mladiství ve VTOS a dalšími specifiky platících pro mladistvé.

Praktická část si vzala za úkol praktické přiblížení života mladistvých odsouzených a na základě přímého pozorování upřesnit funkce vzdělávacího systému ve věznicích.

Pro odsouzené má vzdělávání specifický význam při rozvoji jejich osobnosti ať už z hlediska posílení jejich sebevědomí, nebo z hlediska toho, že jim vyplňuje volný čas a to jim dá zapomenout na běžné starosti spojené s jejich uvězněním. Vzdělávání jako součást programu zacházení úzce souvisí s uplatněním na trhu práce po propuštění. To platí především pro mladistvé, kteří jsou vzhledem ke svému věku formovatelní a tím pádem i uplatnitelní.

Tato práce by mohla přispět širší veřejnosti k poznání života mladistvých odsouzených a tím i motivovat veřejnost ke změně názorů na odsouzené a změnit přístup k nim po návratu z výkonu trestu odnětí svobody.

Seznam použité literatury:

Bílá kniha, Ústav pro informace ve vzdělávání. Praha: Tauris, 2001. ISBN 80-211-0372-8

Evropská vězeňská pravidla. Doporučení Rady Evropy č. R (87), 3. Příloha časopisu České vězeňství č.3/1996. Praha: VS ČR, 1996.

Evropská vězeňská pravidla. Příloha časopisu České vězeňství č.1/2006. Praha: VS ČR, 2006.

HLAVÁČEK, S. Uplatnění speciální pedagogiky v zacházení s vězňnými osobami, Stráž pod Ralskem, 2008.

LORTIE, S, POLANSKI, M, SOTOLÁŘ, A, VÁLKOVÁ, H. Soudnictví pro mladistvé, Institut ministerstva spravedlnosti ČR, 2000, ISBN 80-902656-1-8

MAREŠOVÁ, A. Současný stav kriminality mládeže, České vězeňství č.2/2008. Praha: VS ČR, 2008, s. 17-22.

PAGANÍKOVÁ, J. Komparace úspěšnosti vzdělávání odsouzených osob, 2009.

VÁŇA, M. Střední odborné učiliště, učiliště a odborné učiliště vězeňské služby České Republiky, Příloha časopisu České vězeňství č. 3-4/1998.

VETEŠNÍKOVÁ, B. Věznice Všehrady 1958 – 2008. Všehrady: VS ČR, 2008

Vnitřní řád věznice pro odsouzené zařazené k výkonu trestu do věznice s dozorem.

Výroční zpráva o činnosti věznice VS ČR Všehrady za rok 2009. Dostupné z:
<http://www.vscr.cz/client_data/1/user_files/96/file/%C3%9A%C5%99edn%C3%AD%20deska/V%C3%BDro%C4%8Dn%C3%AD%20zpr%C3%A1va%202009.pdf>

Vzdělávání vězňů v rámci SOU VS ČR. Dostupné z:

< <http://www.volny.cz/penol/Penol%20info%2008%20e1%f8%ed.doc> >

Zákon č. 169/1999 Sb., o VTOS a o změně některých souvisejících zákonů.

Zákon č. 218/2003 Sb., o soudnictví ve věcech mládeže.

Zákon č. 555/1992 Sb., o Vězeňské službě a Justiční strážní České Republiky.

Seznam příloh:

a) Vysvědčení: I. Přední strana

II. Zadní strana

b) ŠVS Všehrdy, školní rok 2008/2009: I. Učební a studijní obory

II. Kurzy a další aktivity

a) Vysvědčení

ČESKÁ REPUBLIKA

Název školy: **Střední odborné učiliště**
Praha 4, Na Veselí 51

Škola: **Střední odborné učiliště**
Učební – studijní obor (kód a název): **26-51-H/504**
Elektrotechnická výroba

Zaměření: -----

IZO: ..... **dvouleté** DENNÍ STUDIUM

Třída: **2.EV/6** Školní rok: **2007 / 2008**

Číslo v katalogovém listu: **2.**

VYSVĚDČENÍ

Jméno a příjmení: .....

Datum narození: **1989** Rodné číslo: .....

Místo narození: .....

Státní občanství: **Česká republika**

Hodnocení za ..... **druhý** ročník

Chování	I. pololetí	II. pololetí
		velmi dobré
Povinné vyučovací předměty		
Český jazyk a literatura	chvalitebný	chvalitebný
Občanská nauka	výborný	výborný
Matematika	chvalitebný	chvalitebný
Tělesná výchova	výborný	chvalitebný
Základy elektrotechniky	dobrý	dobrý
Stroje a zařízení	dobrý	dobrý
Elektrotechnické materiály	dobrý	dobrý
Základy práce počítačem	chvalitebný	chvalitebný
Elektronika	dobrý	dobrý
Elektrická měření	dobrý	dobrý
Ekonomika a organizace	chvalitebný	chvalitebný
Odborný výcvik	chvalitebný	chvalitebný

Školní rok: 2008/2009

Učební a studijní obory

ŠVS: Všechny

Obor : učební (x lety) / maturitní (x lety) Forma vzděl. (denní, večerní, dálková, distanční, kombinovaná) Kód KKOV Zaměření Název	Kategorie odsouzených (M, Z, ml, M, ml, Z) a typ věznice (a, b, c, d.)	První ročník		Druhý ročník		Třetí ročník		Čtvrtý ročník		Výkon				Závěrečná zkouška				
		Zařazeno: Celk. / ml.	Prům. stav: Celk. / ml.	Ukončilo: Celk. / ml.	Zařazeno: Celk. / ml.	Prům. stav: Celk. / ml.	Ukončilo: Celk. / ml.	Zařazeno: Celk. / ml.	Prům. stav: Celk. / ml.	Ukončilo: Celk. / ml.	Oduč. hodin	Prům. stav-přepočet MŠMT: Celkem / Z toho ml., *)	Prům. stav-přepočet VŠČR: Celkem / Z toho ml., **)	S vyznamenáním: celkem / z toho ml.	Prospěl: Celkem / z toho ml.	Neprospěl: Celkem / z toho ml.	Absolventů: Celkem / z toho ml.	Dostavilo se z civilu
Obor: učební dvouletý Forma: denní Kód (KKOV): 36-67-H/502 Zaměření: Zedník, kámenář, zednické práce, stavební práce Název: Stavební výroba	M-ab, ml, M	16	16	16	5	4	3			1200	20,0	28,6	0	3	0	3	1	
Obor: učební dvouletý Forma: denní Kód KKOV: 41-52-E/005 Zaměření: Zahradník, zahradnické práce Název: Sadovnické a květinářské práce	M-ab, ml, M	12	8	6	1	1	1			1200	9,0	12,9	1	0	0	1	1	
Obor: učební dvouletý Forma: denní Kód KKOV: 36-57-E/508 Zaměření: Malíř-natěrač, malířské a natěračské práce Název: Malířské a natěračské práce	M-ab, ml, M	28	17	11	2	1	1			1200	18,0	25,7	0	1	0	1	0	
Obor: učební dvouletý Forma: denní Kód KKOV: 65-51-E/501 Zaměření: Kuchař-číšník, práce ve společném stravování Název: Provoz společného stravování	M-ab, ml, M	9	7	8	5	5	5			1200	12,0	17,1	2	3	0	5	0	
Obor: učební dvouletý Forma: denní Kód KKOV: 23-51-H/510 Zaměření: Zámečnické práce a údržba Název: Strojářská výroba	M-ab, ml, M	16	12	9	2	1	0			1200	13,0	18,6	0	0	0	0	0	
Obor: učební dvouletý Forma: denní Kód KKOV: 33-57-H/502 Zaměření: Zpracování dřeva, vyr. kanc. a sport. potřeb Název: Zpracování dřeva	M-ab, ml, M	19	12	9	2	2	2			1200	14,0	20,0	0	2	0	2	0	
Obor: učební dvouletý Forma: denní Kód KKOV: 26-51-H/504 Zaměření: Elektrikář, elektrotechnické práce Název: Elektrotechnická výroba	M-ab, ml, M	14	10	10	8	5	5			1200	15,0	21,4	0	4	1	4	0	
SUMACE		114	82	69	25	19	17	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
		27	24	25	11	11	11	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
										16800	35,0	50,0	1	9	1	10	2	

Pokyny k vyplnění: editujte pouze zelená pole!

*) Stav ods. přepočtený na výkonovou jednotku "jeden žák" podle směrnice MŠMAT ČR (výdenní dotace 30 vyuč. hodin)
**) Stav ods. přepočtený na výkonovou jednotku "jeden žák" podle ustanovení čl. 16 odst. 5 ML 33/2005 ROE GR VS ČR (výdenní dotace 21 vyuč. hodin)

Školní rok: 2008/2009

Kurzy a další aktivity

ŠVS: Všechny

Název kurzu :	Obvinění (M, Ž, ml.M, ml.Ž)	Ods. (M, Ž, ml.M, ml.Ž), typ vězni-ce (a.b.c.d)	1 cyklus (měsíců, týdnů, dnů)	Plán hodin v 1 cyklu	Realiz. cyklů v roce	Celkem hod. všech cyklů	Zařazeno žáků	Z toho ml.	Prům. počet žáků	Z toho ml.	Přepočít MŠ *)	Přepočít VS ČR **)	Získali doklad	Z toho mladistvých	Certifikát ***)
Akreditované kurzy (ISP)															
Stavební výroba	M-ab, ml.M	M-ab, ml.M	5 m	600	2	1200	13	2	5	1	5,0	7,1	7	2	Osvědč.
Květinář-zeleňář	M-ab, ml.M	M-ab, ml.M	5m	600	2	1200	2	0	2	0	2,0	2,9	2	0	Osvědč.
Strojír. výroba		M-ab, ml.M	5m	600	2	1200	0	0	0	0	0,0	0,0	0	0	Osvědč.
Zpracování dřeva		M-ab, ml.M	5m	600	2	1200	8	3	4	2	4,0	5,7	6	1	Osvědč.
Kovářský kurz		M-ab, ml.M	5m	600	2	1200	0	0	0	0	0,0	0,0	0	0	Osvědč.
Neakreditované kurzy (ISP)															
Kurz výroby rozvaděčů		M-ab, ml.M	5m	600	2	1200	1	1	1	1	1,0	1,4	1	1	Potvrz.
Kurz elektromotorních prací		M-ab, ml.M	5m	600	2	1200	0	0	0	0	0,0	0,0	0	0	Potvrz.
Kurz malířských a natěračských prací		M-ab, ml.M	5m	600	2	1200	1	0	1	0	1,0	1,4	8	0	Potvrz.
Tepelné zpracování kovů		M-ab, ml.M	5m	600	2	1200	6	0	3	0	3,0	4,3	3	0	Potvrz.
Kurz techniky administrativní práce		M-ab, ml.M	5m	60	2	120	8	1	4	1	0,4	0,6	5	1	Potvrz.
Hudebně dramatický kurz		M-ab, ml.M	5m	160	2	320	18	2	11	2	2,9	4,2	13	1	Potvrz.
Keramický kurz		M-ab, ml.M	5m	80	2	160	12	0	4	0	0,5	0,8	3	0	Potvrz.
Kurz repografických technik		M-ab, ml.M	5m	80	2	160	12	2	8	1	1,1	1,5	4	1	Potvrz.
Práce na PC		M-ab, ml.M	1m	20	10	200	74	12	7	1	1,2	1,7	59	12	Potvrz.
Přípravný kurz (nulový ročník) - EV, ZD, MNP, SV		M-ab, ml.M	2m	240	1	240	23	17	21	17	4,2	6,0	21	17	Potvrz.
Celkem kurzy:															
							178	40	71	26	26,3	37,6	132	36	
Další zájmové aktivity realizované v ŠVS															
Elektrotechnický kroužek	Obvinění (M, Ž, ml.M, ml.Ž)	Ods. (M, Ž, ml.M, ml.Ž), typ vězni-ce (a.b.c.d)	1 cyklus (měsíců, týdnů, dnů)	Plán hodin v 1 cyklu	Realiz. cyklů v roce	Celkem hod. všech cyklů	Zařazeno žáků	Z toho ml.	Prům. počet žáků	Z toho ml.	Přepočít MŠ *)	Přepočít VS ČR **)	Získali doklad	Z toho mladistvých	Certifikát ***)
Kroužek železničního modelářství		M-ab, ml.M	10m	160	1	160	7	0	7	0	0,9	1,3	x		x
Kroužek dřevobrábění		M-ab, ml.M	10m	160	1	160	9	1	9	1	1,2	1,7	x		x
Zahradnický kroužek		M-ab, ml.M	10m	160	1	160	9	0	5	0	0,7	1,0	x		x
Celkem zájmové aktivity:			10m	160	1	160	30	1	24	1	3,2	4,6	0	0	x

Pokyny k vyplnění: editujte pouze zelená pole!

Celkem v průběhu škol roku zařazeno frekventantů:

Přepočtený průměrný stav žáků kurzů a aktivit (přepočít MŠ/VS ČR):

29,50

208

42,14

Vydáno osvědčení o absolvování akreditovaného kurzu ***)

15

Vydáno potvrzení o absolvování neakreditovaného kurzu ***)

117

*) Stav ods. přepočtený na výkonovou jednotku "jeden žák" podle směrnice MŠMAT ČR

**) Stav ods. přepočtený na výkonovou jednotku "jeden žák" podle ustanovení čl. 16 odst. 5 ML 33/2005 ROE GR VS ČR

***) o kurzu akreditovaných MŠMAT ČR je dokladem "osvědčení", u neakreditovaných "potvrzení"

KATALOGIZAČNÍ POPIS

Jméno autora: Ondřej Žmolek

Obor: Humanitní studia

Forma studia: prezenční

Název práce: Vzdělávání mladistvých odsouzených

Rok: 2010

Počet stran bez příloh: 31

Celkový počet stran příloh: 12

Počet titulů literatury a pramenů: 15

Vedoucí práce: PhDr. Martin Kocanda